

Sermones de vita mo

nastica sub Typo triū pomorum aureorū beati Nicolai.

¶ Feria sexta in festo sancti Nicolai ad sorores in Andis mane hora sexta Anno. 496. Argentine.

¶ Mala Aurea in lectis argenteis: qui loquitur verbum in tpe. Proverbiorum .xxv.

Sanctus Ni

colaus (cuius hodie dies festus agitur p totam christi-anitatem/ precipue autē i hoc z in alijs locis vbi patronus est) depingi solet cum tribus pomis Aureis: hoc ob notissimā elemosinā quā fecit in pauperem patrem trium Filiarum q̄s proilitu:re deliberauerat/ quatenus inde sibi victū acquireret. Magna sane res tres libras Auri distribuere in elemosynas ideo in exemplum nostrum/ cum tribu pin-gitur Auri massis siue pomis. Sed si intinuis intuiti fuerimus/ inueniem⁹ / quia in corde suo tria preciosa ora cuderit poma aurea / eaq̄ in conspectu domini obtulit: vtiq̄ acceptissima / vnde z ea que extra fecerat efficebantur accepta. Est mihi autem mens de illis aliquid loquendi / z ideo assumpsi thema propositū: Mala aurea. zc. Si is q̄ loquitur verbū in tempe debito: comparatur aureis malis in argēteo lecto: non inepte is qui nedum loquit verbum sed facit factum in tempore / aureis malis comparabit vel opera eius: mala siue poma / recte appellari possunt. Sed q̄ sunt illa poma Aurea que intus cudebat sanctus Nicolaus: ipsa sunt. Meritoriiū cumulus / Virtutum habitus / z Deus superbū dicitur: poma egregia q̄ intus habuit beatus

Nicolaus. Ad presens autē solum primū psequamur: alia (si fortassis dño placuerit) posteriori tempore tractabimus. Primum ergo pomum est meritoriiū cumulus hoc plane pomū est aurum: ppter conditōnes pomi auri sc̄z preciositatem/continuitatem / inutilitatem.

Prima conditio

pomi Auri est preciositas siue nobilitas: sit nimirū ex auro purissimo/nō communi sed electissimo constat quod ex optima mynera vbi sol cum alijs stellis melius insuit effoditur. Deinde celte examinatū est / neq̄ hoc sufficit sed etiam igne probatur z depuratur: z tandem in figurā nobilissimā circularem/ orbicularem siue sphericam funditur. Hanc plane conditōnem puritatis preciositatis siue nobilitatis: habet cumulus meritoriorum. Videm⁹ hec secundum ordinem si placet. Primo nobilitatur Auri ex solis influenza z aliarum stellarū. Vtiq̄ vbi meliores res influentię sunt ibi nobilior aurum generatur: z merita q̄ procedunt ex conscientia puriore meliora sunt / plus enim buccella panis de pura conscientia oblata proderit/ q̄ de peccatoris cōscientia munus magnum. Ideo iubetur Exodi. Omnis oblatio que offertur domino/ absq̄ fermento erit. Secundo nobilitat Auri p examinationem celte/ p hunc enim iudicatur z discitur eius bonitas vel si debita in eo reperitur soliditas celte obuians. Et opera nostra tanto sunt nobiliora / quanto sunt difficiliora/stantibus alijs circumstantiis/ nimirum maioris meriti est flagellatio vsq̄ ad effusionē sanguinis facta q̄ si flagello molli dorso lenimus. Et maioris meriti est dare necessaria q̄ superflua: Et difficilior est dare corpus q̄ res/ z spiritum q̄ corpus. Et ideo merita per spiritum maiora sunt his que fiunt de rebus/ z minora his que in spiritu fiunt. Unde Bernhardus/ Nullum dignius z vtilius exercitium est homini q̄ in eo qd melius habet/ z in quocereris animantibus z ceteris paribus suis

A

Sermones.

lo preeminet quod est mens vel anima, Quanto igitur materia in quam agit est nobilior et ipsi anime vicinior tanto opera que in ea fiunt sunt difficiliora et per consequens nobilia. Unde difficile est hominem se a rebus omnibus denudare: difficilius corpus cum suis motibus resignare: difficillimum autem animam cum voluntate et alijs pertinentibus ad eam a se penitus elogare. Tercio nobilitatur Aurum per ignem. Et merita per deuotionem. Quia quanto est feruētior et ardentior tanto opus quod per eam offertur est nobilius coram deo: unde et in Leuitico precepit dominus. Si offerimus munus primitiarum domino torrebis ea igni quicquid in seruitijs nostris domino offerimus in igne deuotionis ei offeramus: et primitias torruimus. Quarto Aurum nobilitatur per figuram orbicularem dum funditur in spera. Et opera meritoria dum diriguntur et fundunt in deum tanquam in vltimum finem: maximam contrahunt nobilitatem. Deus spera est cuius centrum est vbique circumferentia nullibi. Deus spera est et circulus qui neque incipit neque finem. Omnia quecumque facitis in verbo aut in opere omnia in nomine Jesu facite: Si finis bonus totum bonum ergo si finis optimum totum est optimum. Ecce quod vere cumulus meritorum dicitur pomum aureum propter eius preciositatem et nobilitatem. Quod plane noster Nicolaus: in cor de suo fudit ex auro purissimo nobilissimum finium meritorum pro omnes iam recensitos modos. Nonne ex pura conscientia perdicant sua opera cum etiam in annis tenerioribus Ecclesie sancte frequentans limina sacro pectori mandata conderet sagaciter. Porro quod ardua fuerit aggressus opera dum infantia teneriori decursa: corporeis seinijs macerabat edocuit hoc quod ad huc lactans abstinencia hanc exercuit: dum quarta et sexta feria semel data rat fugebat verba dans virtutum primordia hac vsus abstinencia. Denique quarta deuotio in eo vigerit nemo est qui nesciat nisi qui eius historiam non legit. Quam Rursus dilectionem in deum habuerit ostendit erectio sua dum stare in pelui iam primo natus su-

pra inbecillitatem nature infantuli nouiter de vtero egressi.

Ecūda cōditio

po mi Aurei est Cōtinuitas Siquidem in pomum Aureum est spacium non frustatum aut minutatum sparsum est Aurum in multas perias: sicut dum fuerit monetatum sed in vna massa consistat siue confusum. Et cumulus meritorum debet esse continuus et commassatus ita quod semper et cōtinue bona opera faciamus: et quali de fornace ex coe de nostro feruenter iugiter et indelinerter fluant (instar auri quod fundit) bone actiones sine interpolatione fundentes campas fundere non cessant nisi forma sit repleta: quod si steterit materia prius quam forma repleatur nihil effectum est sed de nouo ut fundatur necesse est et omnis labor perditus et vanus. Sic nimirum in actione bonorum meritorum oportet cōtinue et indelinerter fundere vsque ad mortem. Iubemur hoc facere. i. para. Querite faciem eius semper. Et sic fecit David: providebam inquit dominum in conspectu meo semper. Et Ecclesiasticus dicitur. Vite illorum scilicet bonorum coram illo sunt semper. Sed est ne possibile ut quis sic indelinerter bene operetur: Et quomodo: hoc modo quo beatus Bernardus docet. Nulla inquit vnquam seruum dei inueniat non dico dies sed nec hora nisi vel in exercitij labore vel proficisciendi studio vel in experientie dulcedine vel fruendi gaudio. Et quid hoc est inquit: hoc est dicere cum gratia arriserit se tota faciamus. Si vero se subtraxerit minora non negligamus: quod si nihil possumus hoc ipsum saltem humiliando cognoscamus: et ocium nostrum (per intentionem ut reparati amplius operemur) in deum dirigamus: Sicque sit ut ab alto contemplationis remissi ad opera dura fugiamus in quibus lassati meditationes vel orationes faciamus in quibus si deficimus ocium nostrum humiliter cognoscamus et desiderium desiderij habeamus ut dicere cum Psalmista possimus. Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore. Sicque sit

Ecūda cōditio

Ecūda cōditio
Siquidem in pomum Aureum est spacium non frustatum aut minutatum sparsum est Aurum in multas perias: sicut dum fuerit monetatum sed in vna massa consistat siue confusum. Et cumulus meritorum debet esse continuus et commassatus ita quod semper et cōtinue bona opera faciamus: et quali de fornace ex coe de nostro feruenter iugiter et indelinerter fluant (instar auri quod fundit) bone actiones sine interpolatione fundentes campas fundere non cessant nisi forma sit repleta: quod si steterit materia prius quam forma repleatur nihil effectum est sed de nouo ut fundatur necesse est et omnis labor perditus et vanus. Sic nimirum in actione bonorum meritorum oportet cōtinue et indelinerter fundere vsque ad mortem. Iubemur hoc facere. i. para. Querite faciem eius semper. Et sic fecit David: providebam inquit dominum in conspectu meo semper. Et Ecclesiasticus dicitur. Vite illorum scilicet bonorum coram illo sunt semper. Sed est ne possibile ut quis sic indelinerter bene operetur: Et quomodo: hoc modo quo beatus Bernardus docet. Nulla inquit vnquam seruum dei inueniat non dico dies sed nec hora nisi vel in exercitij labore vel proficisciendi studio vel in experientie dulcedine vel fruendi gaudio. Et quid hoc est inquit: hoc est dicere cum gratia arriserit se tota faciamus. Si vero se subtraxerit minora non negligamus: quod si nihil possumus hoc ipsum saltem humiliando cognoscamus: et ocium nostrum (per intentionem ut reparati amplius operemur) in deum dirigamus: Sicque sit ut ab alto contemplationis remissi ad opera dura fugiamus in quibus lassati meditationes vel orationes faciamus in quibus si deficimus ocium nostrum humiliter cognoscamus et desiderium desiderij habeamus ut dicere cum Psalmista possimus. Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore. Sicque sit

ut nostra seruitia in omnia tempora primum
entur. Ubi quantum thesaurum putas con-
gregabit/quantam auri molem/pomi au-
rei meritum/congeret in vnu/qui sic iu-
giter meretur. Fraudat nimirum qui eiusmo-
di est/dominum hortantem. Theaurizate
vobis thesauros in celis. Theaurum vri-
us infinitum iuxta verbum sapientis. Infi-
nitus thesaurus est hominibus: Diues ni-
mis qui hunc thesaurum / et veras diuiti-
as comportat. Si vis nostrum Nicolaum
nosse et eius in operibus bonis continuati-
onem/legite historiam et videbis: pergamus
ad tertiam conditionem.

Tertia conditio

Terium aurei est Philibensio: diuites qui diuitias suas
as constant in massas auri
vel alias in thesauris repo-
nunt/ita sic conflatas vel in thesauris re-
positas nihil reputant: sed se habent quasi ea non
habent/ neque ea computant: dicunt enim
communiter / non habeo pecuniam nisi decem
florenos cum tamen habeant mille costas-
tos. Et priusquam de mille vnum exponerent/
potius mutarentur a vicino. Et vere diui-
tes in bonis operibus sancti viri/magnorum et
multorum meritorum homines / qui magnam
possident aureum pomum/grandem cumu-
lum actionum virtuosarum/omnia talia ope-
ra que fecerunt in sua estimatione inutilia
reputant/dicunt cum David: Non in ar-
cu meo sperabo / et gladius meus non sal-
uabit me: audiuit quod dominus in testa-
mento veteri dicit in Deuteronomio: Sci-
to quod non propter tuas iustitias/dominus de-
dit tibi terram hanc optimam/in possessio-
nem. Audiunt et quod in nouo Testamento
docet et hortatur: Cum feceritis omnia / di-
cite quod inutiles serui sumus/dicite inquam
non solum voce sed animo: et nesciam ex ius-
ticio rationis/ sed etiam affectionis habe-
atur hec estimatio. Audiunt denique Pau-
lum: qui se putat aliquid esse cum nihil sit/
ipse se seducit. Et quid habes quod non acce-
pisti/si autem accepisti/quid gloriaris qua-
si non acceperis? Uultis audire duos qui

hanc habuerunt estimationem. Isaias propheta:
omnia opera sua visitans exclamat/ om-
nes iusticie nostre sicut pannus menstruatus
te/propheta domine deus / in iusticie nostre tas-
les/ quales erunt iniusticie? Audi virum re-
ctum/testimonium a deo habentem: Job
loquor qui cum maxima opera faceret/ non
solum ea pro nihilo reputabat/ sed pro eis
timuit puniri: verebar inquit omnia opera
mea/sciens quod non parceres delinquenti.

Magna plane/et rara virtus est / ait beatus
Bernhardus: magna licet operante magnam
te nescias / et manifestam omnibus tuam
te latere sanctitatem / magnam te esse et te ip-
sum/a te ipso vilem reputari: hoc tamen iu-
diciu est omnibus sanctis dei: qui quan-
to maiora et nobiliora opera faciunt/tanto
minora vel penitus nulla reputant se fecisse.
Unde et Apostolus cum diceret/ plus
omnibus laboravi/dicit. Minimus sum
Apostolorum. Sed que est causa huius
exinanitionis: hec est quia tanto affectu bo-
na faciendi sunt repleti / ut quicquid fecer-
int respectu bone voluntatis iudicent ni-
hil factum. Felix huius anime officina/in
qua hoc aureum pomum meritum cudi-
tur vbi focus [die est] est conscientia pu-
ra. Incus spiritus siue cor. Ferror imbibi-
tus quo calet et candet deuotio: et forma in
quam funditur est deus. Felix inquam of-
ficina in qua sic pomum cuditur et fundit
et a fusione non cessatur: sed iugiter die ac
nocte/omni loco et tempore deo seruit ope-
rans et ocians: Et tamen ita silenter cudit
ut sonus mallei non audiat: immo ita oc-
culte funditur ut etiam cudens ipse et fun-
dens/id ipsum nesciat se facere omniaque bo-
na opera a se sint abscondita/neglecta et re-
iecta. Plane felix hec officina / felix faber/
aurifaber ille. Veniet enim dies illa / cum
producentur hec poma/noua et vetera/ que
seruauit sibi ipse/ quem toto corde dilexit/
Iesus christus dominus / cui gloria et im-
perium/in secula seculorum. Amen.

¶ ¶

Sermones.

¶ Feria quinta Nicolai ad
sanctum Nicolaum in
vndis Anno. i 4 6 8.

¶ Mala Aurea in lectis argenteis
q̄ loquit̄ p̄bum in tpe. Prouer. xxx.

Sanctus Nicolaus

Sanctus Nicolaus cum tribus pomis depingitur in signū sue misericordie quam pauperi economo impendit. Sed habuit tria poma Aurea in corde. Primum erat. Meritorū cumulus de quo dixi Anno. i 4 9 6. Est aliud virtutū habitus de quo iam dicam. Tertium est deus superbenedictus: quando et an de hoc dicitur sim/scit idem dominus. Sed autem virtutum cumulus sit pomū aureū inde patet quia proprietates easdem habet.

Primo Pomū

Primum Pomū dicitur funditur. Et virtutes secundum doctores infundunt de tribus theologicis virtutibus / omnes consentiunt in baptisate et post peccatum actuale in penitentia et de hoc est determinatio ecclesie. De virtutibus cardinalibus dicit Thomas: q̄ sic alij q̄ non. Sancti parum de hoc curabant de illis infusus lege vitasparum et aliorum vitas si de his illam curiosam inuenias contentionem. Sic et nos sinamus deum / intus occulte operari / q̄ sua misericors benignitas et sapiētia velit et dictauerit et gratias agamus credentes. Non enim earundem experientiam habemus post eū penitentiam nō delectabilis us quā ante operamur / quāuis signum acquisiti habitus / sit delectari in opere. Verum acquisiti habitus / non tamen infusi. Cur hoc sit scire si volueris vide doctorem sanctum scda scde. Fios ea q̄ respiciūt nos faciamus.

Secundo Pomū

Secundo Pomū dicitur [wurt geschmit] Et virtutes laboribus et exercitijs

nostris acquiruntur / quicquid sit de infusis. Est hoc ad verbum vulgatum / ex actibus frequentatis gignit habitus. Vis habere veras virtutes / eas vt acquiras labore iugis exercitijs opoz instar fabri / qui crebris ictibus ferrum cuius in massam. Vis habere virtutes humilitatis / liberalitatis / caritatis / charitatis / sobrietatis / patientie / mansuetudinis / et in deum pietatis / hec exercitijs actus acquiras necesse est / de clara de singulis virtutibus quemadmodum acquiratur / secundum q̄ placuerit. Sed vt artificialiter citadas pomū hoc necesse est in subditis / vidit̄is queo vnquā artificem ex lamina auri vel argenti solis percussionebus imaginem speciosam formare? Non puto: Quid tunc? quatenus aptam formā ex lamina formet nunc eam suo instrumento leniter premit et percutit / et post modum planat / nunc etiam discreto lumine lenius leuat et informat. Sic et vos si pueros vestros cupitis moribus ornatos esse necesse est / vt cum deperditionibus verborum impendatis eis paterne pietatis et mansuetudinis leuamen atq̄ sublidum aenara quidem teneris sicut et ipsi tenerisunt: lac scilicet non solidum cibum prebentes eis nec dū ad etatem pfectā pueris. Hec Anselm? libro d̄ similitu d̄mbo cap. 7 8.

Tertio Pomū

Tertio Pomū dicitur purificatur. Sic q̄ fit de auro purissimo. Et tu nitere vt acquiras virtutes / non qualiter sed purissimas et perfectissimas. Et triplex genus virtutum humanarum. Sunt politice / purgatorie / et urgati animi / declara. Politice passionēs mollunt id est ad medietatem reducunt. Purgatorie passionēs extrudūt. Urgati animi passionēs nesciunt ad las conare. Sic iuber dominus: Sic paulus. Emulamini carissima meliora sic Paulus / pfecti estote si cur et pater vel et perfectus est ait dominus omnipotens.

De Vita mo

¶ Quarto Pomū

¶ Quarto Pomū dicitur... (text is partially obscured and difficult to read)

¶ Quinto Pomū

¶ Quinto Pomū dicitur... (text is partially obscured and difficult to read)

¶ Sexto Pomū

¶ Sexto Pomū dicitur... (text is partially obscured and difficult to read)

Quarto Pomū.

Quotundatur /z in figuram spe-
re redigitur. Et virtutes effici-
unt hominem rotundum / ad
omnia aptum / in prosperis /z aduersis / in
omnibus locis / ad omnes personas instar
Ericij inuoluti / sinit se volui /z reuolui / de
externis nihil curans / intus enim est apud
se tutus / assimilat Aristoteles : virtuosum
quadrato / sicut tessera est : tessera siue qua-
dratum. Sic stat in asse siue vnione / sicut
in senione . Et virtuosus stat tam firmus
z immobilis in aduersitate vituperio / pau-
perate / infirmitate / sicut in senione prospe-
ritatis / laudis / diuitiarum / z sanitatis . Si-
gnum ppositi animi est secum posse confi-
tere ait Seneca : Latū in caueam quocū-
q; appenderis / semper cattus est : Et tu si lo-
cum centies mutaueris / idez manebis / fac-
te intus componas [bleib do du bist vnd
yber wind daz in dir ist / so werde dir glich
alle stet vnd alle menschen gerecht] .

Quinto Pomū

Quinto Pomū
reputatur preciosum / est Au-
reum pomum . Et inter om-
nia huius mundi hominis
bona / preciosissimus est virtutum cumu-
lus facit hominem in se preciosum / o quan-
ta contempta res est homo / nisi supra hu-
mana surrexerit ait Seneca . Hoc autem
fit per virtutes : melior est vnus timēs deū
q̄ mille filij impij . Facit preciosum deo qz
acceptum . Facit opera preciosa que alias
nulla essent . Multa ad propositum inueni-
es in summa Lugdu. de virtutibus / que
applica.

Sexto Pomum

Sexto Pomum
Aureū insinuat . Et in sinū
ponit siue abscondit : z illo
habito nos diuites reputa-
mur etiā alijs cōtempis . Et virtus insi-
nuat sinui cordis tanquā p̄ciosissimus the-
saur⁹ z Aureū pomū . Est thesaurus plane

z possessio optimo loco sita . Possessio cir-
ca ciuitatem est bona / inter muros melior /
inter propriam domum optima . Sic vir-
tus intus est in anima . Vere hec diuitie
sunt . Sicut Seneca multe auctoritates /
z beati Bernardi sonant . Quas quere
in Summa Lugdunensi . Recte vulga-
riter dicitur de ea quā corripit mater /z do-
cet virtutes / q̄ aurum sibi ponit in sinum
Est exemplum cuiusdam Philosophi / qui
cum omnia perdidisset / vxorem z liberos /
z solus de incendio euasisset : Respondit
querenti viatori / an aliqd p̄didisset / nihil
perdidit / bona mea mecum sunt .

Septimo pomū

Septimo pomū
aureum letificat / aurum de
sui natura letificat . Non so-
lum / quia est reuelatiuum ne-
cessitatis : vt in Economo pas-
trefamilias Nicolai / qui Le-
tus fuit / dum recepisset libras auri : vt di-
cit historia . Sed etiā qz a natura bochabz
aurū / q̄ letificat . Et virtutes vere / pure /z
continue letificant / letificant mūdāna / sed
non continue . Sed instar puncti /z splens-
dor⁹ gaudet hypocrita instar puncti . Sed
virtus instar continui non intercepti lumi-
nis . Non pure deniq; / quia semper resper-
sum amaritudinibus . Haudūm autē vir-
tutum continuū z purum . Et quid mirum
q̄ semp gaudet virtuosus animus : Lum-
in loco mundo sue conscientie iaceat lectu-
lus noster floridus . Et sanus sit factus
a morbis vitiorum . Liberatusq; a pecca-
torum vinculis /z eorum seruitute . Quies-
catq; a cruciatu cogitationum tumultuo-
sarū z affectionū /z vermīs conscie . Habet
atq; cōuenientia sibi . Nam natura z vir-
tus bene cōueniunt / secundū beatū Bern-
bardum . Discrete regat corpus / vnde dele-
cratio . Et super omnia sua semper fiat vo-
luntas : quia conformat suā voluntatem di-
uine . Itaq; cum dei volūtas semper fiat
etiam sua semper fit . Ergo gaudet semper /
hec ex sum. Lugdunē . Lum igitur tanta
bona afferat nobis hoc aureum pomū / co-
uari debemus : vt acquiramus per oratio-
P. iij

Sermones.

nem/ impetremus a domino deo/ per sanctos suos: quatenus in nobis fundatur. Et per nostri liberi arbitrii conatum vracquiramus fabricando per exercitia et industrias nostras. Hoc omnes facere debent christiani/ quia hoc opus eorum/ ideo huc venimus / ideo precepta et sacramenta vt boni fiamus recepimus/ precipue autem religiosi et clerici/ qui in fornace et fabricatorio constituti sunt/ siue in schola virtutum positi/ ad hoc niti debent neruis amplissimis alias frustra laborant. Vtinam in calceis aureum hoc pomum reperiremus/ dicit sancti nicolai. Reperies plane in calceis hoc in exemplis sanctorum: hec vtiq; calcei sunt/ vt ait glosa super id calciati in preparationem Euangelij pacis. Calcei ex pellibus animalium fiunt mortuorum/ sic et exempla sunt pelles sanctorum siue conuersationes exteriores. Austra illos calceos et percontare/ et vide si tibi in eis reperias poma aurea virtutum/ pleni nimirum sunt virtutibus hi calcei. Ibi ergo quere. Rogemus dominum.

¶ Feria sexta festum sancti Nicolai ad sanctum Nicolaum in vndis post prandium.
Anno. i 499.

Mala aurea in lectis argenteis dicitur quod verbum in tempore. Proverbiorum. xxxv.

Pingitur beatus Nicolaus cum tribus pomis aureis in manu / in memoriam misericordie quam fecit pauperi illi nobili/ qui statuerat proficere tres filias: quemadmodum in sua legenda diffuse continetur. Extruserant per manus eius tres illas libras siue aurea poma/ aliquid quoddam intus in corde suo existentia poma/ quemadmodum clauus clauo extruditur. Quorum Primum erat meritum cumulus/ de quo dixi anno. i 496. Secundum virtutum habitus/ et de illo dixi anno proxime

perito scilicet 498. Tertium est deus super benedictus et de hoc dicam hoc anno in presenti sermone. Et se debito ordine sequuntur. Nam ex actibus generantur habitus virtutum et in corde virtutibus predicto habitatur dominus virtutum: Deus igitur benedictus est tertium pomum aureum / quod habet in se auri similitudines multas. Septem in presentiarum producam.

Primo aureum pomum est ex auro nobilissimo et preciosissimo metallo. Et deus est nobilissimus ens/ quod purissimus actus/ quia perfectiones omnium creaturarum eminentissime continens: vnde et inter vias peruenient ad dei cognitionem / vna ponitur per eminentiam/ alia per causalitatem/ tertia per abnegationem secundum Dionysium vt allegat sanctus Thomas. dist. iiij. primi in principio dist. Inde et appellatur deus pelagus entis infinitum/ vt Beron dicit in de simplificatione cordis: de hoc potest intelligi auctoritas Ecclesiast. xxxv. Quasi vas auri solidum ornatum omni lapide precioso/ id est omnium creaturarum perfectionibus.

Secundo aurum est durabilissimum inter omnia metalla/ tantum enim habet durabilitatem/ quod si quando in igne liquefiat aut dissoluitur/ ibi tamen non consumitur/ sed purgatur/ nec ibi deficit aut minoratur/ nec pondere nec pallore. Et deus est durabilissimus/ quod immutabilis/ immortalis eternus/ quemadmodum in summa contra gentiles beatus Thomas ostendit: Et nedum ipse sed et omnes homines diuini perseverantes sunt et stabiles / quod nullus ignis tribulationis aut tentationis aduersitatis aut paupertatis/ quauis ipsum afficiat et inflammet/ non tamen per aliquod deficit. Nec per impatientiam in meriti valore vel potestate minoratur/ sed potius purgatur a peccatis et vicij et in gratia perfectionis persistit. Et sic Salamandra in igne tribulationis vivit.

De Vita m

Tertio pomum aureum est spiritus sanctus / secundum philosophos et sphaera in quibus: cuius centrum est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus. Sicut anima in corpore / quod est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus. Sicut anima in corpore / quod est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus. Sicut anima in corpore / quod est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus.

Quarto pomum aureum est spiritus sanctus / secundum philosophos et sphaera in quibus: cuius centrum est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus. Sicut anima in corpore / quod est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus. Sicut anima in corpore / quod est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus.

Quinto pomum aureum est spiritus sanctus / secundum philosophos et sphaera in quibus: cuius centrum est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus. Sicut anima in corpore / quod est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus. Sicut anima in corpore / quod est virtus sancti spiritus / et in quibuslibet parte virtus sancti spiritus.

Tertio pomum

Tertium est sphericum [fuge lecht.] Et deus secundum philosophos est sphaera intelligibilis : cuius centrum est vbicq; circūferentia nullibi: de quo pulchre loquitur Beron super magnificat tractatu. it. Tu sic accipe o frater: quia deus est vbicq; totus vnus, et in qualibet parte totius mūdi totus. Sicut anima in corpore et in qualibet eius parte. Disce ergo in omni loco exhibere reuerentiā deo tuo: quia oculi domini in omni loco contemplantur bonos et malos: de quo beatus Thomas in prima parte.

Quarto pomum

Quartum est splendens / neq; splendor eius / se immiscet aut deturpatur rebus. Nam braza (vt dicitur in Speculo naturali) etiā si inter pulueres reperiat, non tamen est eis mixta etc. Et deus est quoddam lumen Nam dicit ecclesia lumen de lumine. Et Christus ait: Ego sum lux mūdi etc. Et beatus Augustinus in libro de cognitione vere vite docens in oratione de deo cogitare affectu q; non sit propinquior modus / q; cum vt lucem quādam infinitam cogitare. Vnde de ibidem. Vnde dicitur sapientie septimo. Candor lucis eterne / et speculum sine macula / vbi et dicitur immediate ante illa verba q; non deturpatur. Videmus q; splendor non deturpatur. Et neq; deus quāuis sit vbicq; vt dicitur est. Sed diuine homo vnde me inficiaris ex contactu rerum temporalium per affectum. Vnde in dictionario verbo aurum.

Quinto aurum

Quintum est comunicabile. Est enim metallum quod ad voluntatem artificis ducitur / pliat / et dilatur / in tantū q; propter sui dilatationem in tenuissimas laminas conuertit / et tandem filatur / et netur: vt dicit in Speculo naturali et dictionario

nario. Et deus comunicat se mirabiliter ad intra et ad extra. Ad intra per generationem filij / et spirationem spiritus sancti. Nam totam essentiam / comunicat filio / et spiritui sancto. Sola enim proprietate relatiua differunt. Porro ad extra se comunicat per creationem / tot et tantarū creaturarum, vbi potentia patris / tam pulchrarum / vbi sapientia filij: tam bonarū / vbi bonitas spiritus sancti ostenditur. Ad eum autem per creationem se comunicauit: sed etiam per recreationem / siue redemptionem: dum factus est homo passibilis: passus et mortuus. Vnde dicitur comunicatio auri: vt deus impassibilis immortalis / fieret homo passibilis et mortalis. Et candor lucis eterne sic obfuscaretur carne et limore. Tandem enim leprosus et nouissimus virorum reputatus est. Mira batur hoc Propheta Jeremias trecentorum quarto. Quomodo obscuratum est aurum / mutatus est color optimus. Et quid mirum: cum bonum sit diffusiuū sui ipsius. Et tu quoq; fac simile. Fac sis comunicabilis per libertatem in comunicando pauperibus elemosinas: vt in dictionario dicitur. Sic sanctus Nicolaus fuit comunicatiuus. Sed ais monialis sum / non habeo quod dem. Habes o soror da cor / sis in primis contenta in modicis / et sic eris tenuis instar auri. Efflue deinde in suauitate erga sorores in moribus suauibus. Creas a te et dimittas te: et inuenies te. Noli querere que tua sunt: sed que Iesu Christi: perdere et inuenies te: et econtra.

Sexto aurū percussum

Sextum non resonat. Percussit Deus linguis blasphemantium / manibus male operantium. Et quis magis dissimulare possit? plane nemo hoim: neq; ipse possit nisi esset omnipotens. Deus: qui operam tuā maxie parcendo et miserando mani festas. Itaq; benignius est / et misericors / paciens / et multe misericordie / et prestabilis sup malicia Jobelis. Item Paulus loq; animis et paciens tu autem thesaurifas tibi iram etc. Sed recompesabit grauitate pene dissimulationem illam: vnde Valerius Lentus quidem graue

¶ iij

Sermones.

du ad vindictam sui diuina procedit ira /
tarditatemque supplicij grauitate compētat
libro primo capitu. ij. Et psalmus. **Vedi**
sti timentibus te significationē: vt fugiant
a facie arcus: qui quāto morosius ⁊ diuti
us trahitur: tanto fortius percutit. Rursus
aurum hoc quod deus est non resonasse
dum percuteret: ostendit illud quod **Chri**
stus deus secundū humanitatem / cum per
cuteretur ⁊ duceretur: sicut ouis ad occasi
onem / tacuit coram **Laypha / Pilato / et**
Herode ⁊c.

Septimo aurum

est virtuosum [*Kressig*] /
quia multos effectus vt
les pducit ⁊ nobiles. Sic
et deus.

¶ **Primo.** Aurum comestum prodest ⁊
prolongat vitam secundū medicos. Et deus
comestus facit hominem vi uere. **Joan. 6.**
qui manducat hunc panem / uiuet in eter
num: quid est manducare hoc aurum: ni
hil aliud est quā in eum credere fide forma
ta / ⁊ quanto magis credis ⁊ amas / tanto
magis comedis / ⁊ magis spiritualiter vi
uis. Cur autem hoc credere vocetur man
ducare: dico qd propter quandam similitu
dinem: quia in manducatione / cibus con
uertitur in cibatu: hic econuerso. Non qui
dem substantialiter / sed accidentaliter ⁊c.
Et dominus cepit occasionem huius simi
litudinis / ex miraculo quod fecerat in pas
cendo multa milia hoim in panibus ⁊c.

¶ **Secundo.** Aurum letificat ⁊ deus ha
bitus letificat. Immo sancti aliunde letifi
cari nolunt: sed dicunt cum **Psalmista.** Re
nuīt consolari anima mea. **Demon** sui dei
⁊ delectatus sum.

¶ **Tertio.** Aurum refrigerat / unde vt di
citur in **Speculo naturali** / cum discit fri
gefit / quod sentiunt tenentes anulos in
manibus. Et dū oritur **Sol iustitie / Chri**
stus deus noster / refrigeramur ab estu car
naliū desideriorum / venite ⁊c. ⁊ inuenie
tis requiem animabus / ⁊ **Jeremie. 6.** Refri
gerium animabus uestris.

¶ **Quarto.** Facit spernere alia: qui ba

bet auri multum / parū curat de alijs. **Te**
re / qui habet deum / parum curat de alijs. **Te**
Docuit hoc beatus **Nicolatus** / qui floccis
pendebat hereditatem paternā / quia eam
distribuit ⁊ honores contempsit. Patet in
beato **Francisco** / qui dicit: **Deus** meus et
omnia ⁊c. Patet in religiosis / in ⁊ extra
monasteria: qui relinquunt omnia propter
deum. **Ne** illis / qui postea perdunt deum
quia tunc per totum nihil habent / ⁊ inter
duas sedes cadunt. **Fac** ergo recipias **de**
um / ⁊ retineas pomū hoc aureum. **Expande**
de manus: vt accipias: quia nemo refrige
rium sentit pomi auri / nisi accipiat. **Sic**
⁊ dei. **Sed** quibus manibus? Non corpo
ris / sed cordis. Et que sunt hee manus?
Cogitatio ⁊ affectio. **Cogita** deum per fi
dem: id est ea que tibi recitantur in simbo
lo / illa recente die festo / ⁊ aqua. **Saltem** hi
cur mercator computum facit / ⁊ habet me
moriam denariozum. **Sic** tu fac per singu
los articulos. **Idco** festi dies instituiti sunt:
Et tunc habes deum in sinistra manu:
Sed ⁊ precepta cogita / tanquā regulam
operum tuorum: ⁊ illa semper inuere in
omni opere tuo cogitans / an sint secun
dum regulam / istar latorū: qui vbi manu
tenet malleum / qua abscindit / aliam regu
lam tenet / secundum quā abscidit. **Ecce** si
nīstram manu. **Deinde** **Spera** / time / a
ma / delectare in domino / aut opta amare /
sperare / delectari ⁊c. Et habes deum in
dextra: **O** domine deus meus / quam ples
nam habemus nos docti sinistram. **Sed**
in dextra nihil / dextra eorum dextra in
quiratis.

Ceterum / si manus ille fedate sunt / pur
ga eas. **Sinistram** ab erroribus ⁊ tanta
sijs / **Dextram** a malis voluntatibus et
amoribus / desiderijs mundanis et cetera.
Nisi enim sic feceris / frustra expectabis po
mum aureum dei / unde precedentes se
quuntur effectus: scilicet refrigeratio / cons
tremptus temporalium / et cetera.
Sed quid de nobis fit / domine deus mes
ues? **Id** quod de pueris / quibus prestan
tur poma ⁊ pira liba mellea / et cetera. **Qui**
dum veniunt portantes in manibus / lar
dum ⁊ panem siligineum / non possunt recd

De Contemp

... in manus in rebus larbo manduca
... **Ex** tunc non ecce latorū
... **H**abemus manus
... **Idco** festi dies instituiti sunt:
... **Sed** ⁊ precepta cogita / tanquā regulam
... **Sic** tu fac per singulos articulos.
... **Idco** festi dies instituiti sunt:
... **Et** tunc habes deum in sinistra manu:
... **Sed** ⁊ precepta cogita / tanquā regulam
... **Ceterum** / si manus ille fedate sunt / pur
... **Sinistram** ab erroribus ⁊ tanta
... **Dextram** a malis voluntatibus et
... **Nisi** enim sic feceris / frustra expectabis po
... **Id** quod de pueris / quibus prestan
... **Qui** dum veniunt portantes in manibus / lar
... **Sed** ⁊ panem siligineum / non possunt recd

fructu poma
vbi Nicolai

De Contemplationibus. LXXVII

Sequitur nunc sermo

nes viginti unus: de Ascensio-
nibus in contēplationē.

¶ Assistit Regina a dextris tuis
in vestitu deaurato. psal. xliij.

pere in manus iā repletas lardo munuscu-
la meliora. Et tamē timent eijcere lardum:
immo si eis auferet/ plozant. Fibi lominus
post passam vim z visum preciosorū eis lo-
co precedentiū compescunt traditorum/ z
stant cōtenti. Ita vt etiā si eis retribuere-
tur ablata lardū z panis ea non recipere-
nt. Sic per oīa nobiscum agit/ pueri sumus
insensati stulti zc. Habemus manus intel-
lectus z affectus plenas lardo cogitationū
z affectionū carnalium/ z eas nisi abieceri-
mus/ non recipere poterimus sanctas co-
gitationes z affectiōes circa deum. Q. si
cogimur relinquere temporalia in exteriori-
bus: scilicet auferendo superflua vestimēta
sercula/ delectationes/ confabulationes/ con-
solationes zc. Repugnamus / clamamus
Vndeio. At vbi loco earum data fuerint
munera interiorū consolationū z pacis cō-
scientie. Jam etiā si prestarent nobis prece-
dencia ablata ea aspernaremur. Hoc pra-
moniales querentes consolationū suas
in garrulationibus suis z alijs vanis: que
grauissime indignant / cum coripiunt su-
per illis/ z eis auferunt. Eijce o soror pira
z lardū temporalium rerum: z accipe pomū
aureum/ deum scilicet in cogitatione z au-
ditate/ z habebis effectū eius siue fructum
hic pacem in conscientia / z alibi in eterna
patria/ ad quā perducatur nos Pater Fili-
us/ et Spiritus sanctus Amen.

Finit de tribus pomis aus-
reis beati Nicolai.

Haec sunt ge-

nera christianorum vo-
norū/ deo placentiū.
Primi sunt incipien-
tes/ z hi induci sunt
veste stragulata. Se-
cundi sunt proficien-
tes: z hi induci sunt
veste deargentata.

Tertij sunt perfectis
z hi induci sunt veste deaurata: de quibus
verba thematis intelligi possunt. Assistit
Regina zc. Sunt enim tales anime Regi-
ne: quia se regunt/ z deo in charitatis ma-
xime vestitu deaurato assistunt. Inter q̄s
est principalissima sancta mater v̄go Ma-
ria: que maximam habuit inter puras crea-
turas charitatem: vnde z dicta est/ Sole
amica: quare singulariter de ea intelligi
potest verbum thematis. Assistit Regina a
dextris tuis: qui deus es/ ad quem bodie
trina ascendit: presentata in templum assis-
tens deo: z perfecta charitate ei adherere
cepit. Historia duplex est tu dic ad placitum.
Sed ais: et quemadmodum nos ad
eam: scilicet perfectam charitatem perteni-
re possemus. vt etiam sic assistere possemus
deo a dextris eius in vestitu deaurato? Res-
pondeo breuiter/ q̄ quindecim gradibus
ascendere oportet: quos ponit Berson in
tractatu de practica mysti. Ipsi sunt. Pri-
mus dei virtutē attendere. Secundus pro-
priam complexionē agnoscere. Tertius of-
ficiū propriū vel statum respicere. Quar-
tus semetipsum ad perfectiōem extendere.
Quintus occupatiōes effugere. Sextus
curiositatem deponere. Septimus longas
nimitatem assumere. Octauus affectionis
oris origines aduertere. Nonus tempus
idoneū inquirere. Decimus locū idoneū
quare. Undecimus somno moderatē in-

— uia tione —